

ekin eta ekin

AZTERTZEN

BATXILERGOA ETA LANBIDE HEZIKETA

60ko hamarkadako garapen ekonomikoa "lorpen sozial handi" batekin lotu izan da: familiek auto bana eduki zezaketen, alegia. Apurka-apurka, autoa ospe sozialaren ikur eta eguneroko "beharrizan" bihurtu zen.

Gaur, garraioaren pribatuaren gehiegizko erabilpena arazorik larrienetakoa da hirietan, eta autoz leku guztietara "lehenago heltzen" bagara ere, eguneroko auto-ilarek oinezkoen abiaduraren pareraino moteltzen dute autoen batez besteko abiadura.

Lehenago heltzen gara autoz?

GARRAIO-SEKTOREAK ingurumen-arazo asko sortzen ditu. Berak eragiten du CO emisioen %60 inguru eta energi kontsumoarekin loturiko CO₂ emisio guztien %25: zifra horren barruan, %80 errepideko garraioaren ondorioa da (% 45 ibilgailu partikularrek eragiten dute, eta merkantzien garraioak herena).

NO_x emisio guztien erdiak baino gehiago ere errepideko garraioaren ondorioa dira. Gainera, zarata-eragile nagusia da (ziurrenik, hots-kutsaduraren %80ren erruduna).

Euskal garraio sektoreak milioitik gora ibilgailu ditu: %78 auto, %14 kamioi eta %0,25 autobus. EAEk, klima-aldaketa eta teknologi arriskuei dagokienez, ingurumenari eragiten dion presio osoaren %40tik gora garraio-sektoreak eragindakoa da. Energi kontsumo osoaren %27 dagokio, bai eta, gutxi gorabehera, produktu kimikoen emisio guztien %25, azidotze osoaren %24 eta troposferako ozonoaren aitzindarien emisioaren %54.

Era berean, bioaniztasunak jasaten duen presio osoaren %20 eta %40 artean eragiten du sektore horrek.

Hona hemen garraioaren ingurumen-inpaktu garrantzitsuenak:

- Azpiegitura berrietarako lurzorueskaera etengabea.
- Erregai-kontsumo hazkorra.
- Atmosferara igortzen diren gas kutsagarrien gehikuntza.
- Zarata.

Euskal Autonomia Erkidegoan 7 langiletik 3k, egunero etxetik lanera joateko, garraio publikoa edo pribatua behar dute, eta eguneroko bidaia motorizatuen erdiak ibilgailu pribatuetan egiten dira. Hori

1.000.000
ibilgailu

950.000.000
litro erregai urtean

372.000
auto egunean

guztia kontuan hartuta, lanegun batean, guztira, 372.000 auto desplazatzen dira, batez besteko okupazioa 1,66 lagunekoa delarik. Auto horiek, urtean, 950 milioitik gora litro erregai kontsumitzen dute: azken energi kontsumoaren %19,5, alegia.

Garraioak dakartzen ondore kaltegarri ugariak (zarata, kutsadura atmosferikoa, lurzoruaren okupazioa, zirkulazio kolapsoak...) direla eta, Europako Batasuneko Ingurumen Ekintzarako VI. Programak lehenetsunezkatat hartzen du sektore horretan esku hartzea.

Zirkulazio-kolapsoen irtenbidea ezin da taxutu automobilentzako azpiegituren eskaintza (autobideak, ingurabideak eta errepideak) areagotuz soilik, horrek, ezinbestez, ibilgailu kopurua are handiagoz eta, ondorioz, kolapso gehiago dakartzalako.

Arazoari irisgarritasunaren ikuspuntutik heldu behar zaio, hau da, joan-etorriak eragiten dituzten zioak, eta joan-etorriak egiteko

dauzkagun aukera eta garraio bide desberdinak aztertu behar dira. Gehiago inbertitu behar da garraio publikoan, azpiegituretan eta oinezkoentzako eta bizikletentzako bideetan. Lurralde-antolamendurako politikak integratu egin behar du zirkulazioa lurralde-planetan. Halaber, premiazkoa da ikerketa eta garapen teknologikoa, batetik, eta zirkulazioa kontrolatzeko neurriak, bestetik, areagotzea; baita erantzukizuna partekatzeko ekimenak eta jendea informatzeko kanpainak sustatzea ere.

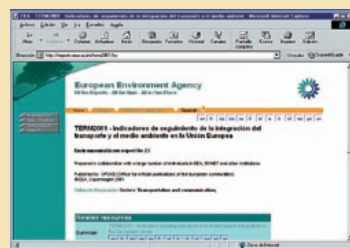
- Konpon daitezke zirkulazio-ara-
zoak errepide gehiago eraikiz?
- Gutxitu al daiteke autoaren
erabilera gasolinaren prezioaren
bitartez?
- Zein neurri hartzen ari dira gure
hirietan, herritarrok ibilgailu
motordunak gutxiagotan erabil
ditzagun?
- Zer egin dezakegu herritarrok
zirkulazio-ara-
zoak murrizten
laguntzeko?

Galdera horiei erantzuteko bibliografia:

- ◆ EAEko Ingurugiro Estrategiaren Agiria 2000-2012 / Programa Marco Ambiental del País Vasco, 2000-2012. Lurralde Antolamendu, Etxebizitza eta Ingurugiro Saila. Eusko Jaurlaritza. Vitoria-Gasteiz, 2000.
- ◆ Ingurumena Euskal Autonomia Erkidegoan 2001 / Medio ambiente en la Comunidad Autónoma del País Vasco 2001. Lurralde Antolamendu eta Ingurumen Saila. Vitoria-Gasteiz, 2001.
- ◆ ESTEVAN, Antonio eta SANZ, Alfonso. *Hacia la reconversión ecológica del transporte en España*. Bakeaz. Madril, 1996.

Web guneak

<http://org.eea.eu.int/documents/newsreleases/TERM-2001-es>

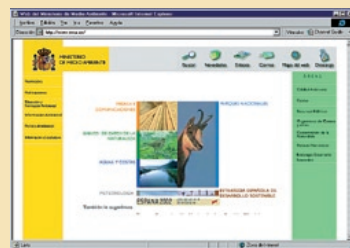
TERM 2001 txostena, Europako Ingurumen Agentziak argitaratua.

<http://habitat.aq.ul2m.es/ibole-tin/nio/almec.html>

Luis Mecati Granadok (Udaleri eta Probintzien Espainiako Federakundeko Lurralde Antolamendu eta Ingurumen Saileko zuzendariak) hiriko mugigarritasun jasangarria aztertzen du.

<http://www.12untolog.com/actual/evolu/gotcarga/octO1.htm>

Garraioak ingurumenean duen eraginari buruzkoa.

<http://www.mma.es/info-ariil/estado-inaiiicmor/memoria99/cap4a8.pdf>

Garraioa eta ingurumena. Ingurumen Ministerioaren txostena.

<http://eur-op.eu.int/opnews/2001'es/tsul23.htm#OP1>

Eur-op News: ingurumen-politikari buruzko eranskina.

<http://eurol2a.eu.int/comm/environment/newprg/index.htm>

Ingurumen arloko Seigarren Ekintza Programa.

<http://europa.eu.int/business/es/tol2ics/environment/index.html>

Ingurumen politika barne-merkatuan.